

BONITAČNÍ ŘÁD PRO VELKÉ KNÍRAČE Klubu chovatelů kníračů České republiky 1927 z. s.

Bonitace je odbornou chovatelskou činností, která slouží k zajištění zdravého a kvalitního chovného materiálu, zejména k získávání poznatků o exteriérových a povahových vlastnostech předvedených jedinců, jejich nedostatcích a vadách ve srovnání se standardem plemene. Získané údaje na bonitacích se zaznamenávají ve formě kódu do průkazu původu a jsou součástí údajů o psu nebo feně. Zakódované posudky hodnocených psů umožňují statistické vyhodnocení, které slouží jako jeden z podkladů pro sestavování rodičovských párů.

1. Organizace a provádění bonitací

1.1 Bonitace se mohou zúčastnit psi a feny s minimální věkovou hranicí pro knírače velkého 18 měsíců.

1.2 U kníračů se provádí bonitace zpravidla jedenkrát za život. Další bonitace se může provádět pouze v průběhu řádné bonitace. Každá účast na bonitaci se zaznamenává do průkazu původu (PP) předváděného jedince. Záznam obsahuje: datum, místo konání, podpisy bonitační komise, bonitační kód a výsledek – ZARAŽEN – VYŘAZEN – Odstoupil.

1.3 U importovaných jedinců je povinnost majitele předvést svého psa k posouzení na bonitaci pořádanou klubem, i když tento pes absolvoval bonitaci v zemi, z níž byl dovezen. (Pokud nesplňuje podmínky „řízeného chovu“)

1.4 Bonitace se mohou zúčastnit jen zdravá zvířata. Háravé feny musí být posouzeny zvlášť, a to až na závěr akce.

1.5 Majitel velkého knírače musí předložit při bonitaci záznam v průkazu původu (PP) o výsledku rentgenového vyšetření na DKK. Záznam do PP provádí příslušná plemenná kniha na základě vyhodnocení rentgenového snímku z ČR nebo Německa.

1.6 Pro účast na bonitaci je nutné předem absolvovat výstavu, pořádanou KCHK, v kategorii dospělých (meziřířda, otevřená, pracovní nebo třída vítězů). Pro zařazení do chovu je třeba ocenění nejméně *velmi dobrý*, a to pro psa i fenu.

Při nástupu na bonitaci musí být zkontrolován čip. V případě nečitelnosti nebude jedinec k bonitaci připuštěn.

2. Zásady pro pořádání bonitací

2.1 Pořádáním bonitace pro velké knírače pověří předsednictvo KCHK po dohodě s ÚPCH pro VK vždy některou z poboček klubu.

2.2 Pro velké knírače se pořádají samostatné bonitace, které se konají min. 2x a max. 4x ročně (2x v Čechách a 2x na Moravě). Pokud žádná pobočka nebude mít zájem o pořádání bonitace, musí jejich pořádání zajistit KCHK na své náklady. Cestovní náklady na výcvikáře a ÚPCH se hradí z prostředků KCHK, posudečné pro všechny 3 členy bonitační komise a veškeré náklady na rozhodčího exteriéru a figuranta platí pořadatel bonitace.

2.3 **Výkonnostní bonitace pro velké knírače není povinná.** Pořádá se po skončení základní bonitace. Podmínkou účasti na výkonnostní bonitaci je zařazení do chovu u základní bonitace. U výkonnostní bonitace se provádí jen přepad a protiútok (nehodnotí se již exteriér). Časový odstup od základní bonitace není stanoven, účast je možná i ve stejný den. Poplatek za tuto bonitaci činí polovinu poplatku za základní bonitaci.

Při nástupu k výkonnostní bonitaci musí být zkontrolován čip. V případě nečitelnosti nebude jedinec k výkonnostní bonitaci připuštěn.

2.4 Místa a data konání bonitací jsou navrhována výborem pobočky KCHK a koordinována předsednictvem KCHK. Jsou součástí ročního plánu KCHK, který také vydává kalendář těchto akcí.

2.5 Základní kynologické organizace, ve kterých se pořádají bonitace, mohou svá zařízení propůjčit nebo pronajmout pobočce klubu za předem dohodnutý poplatek. V případě, že areál ZKO byl KCHK pro tuto akci pronajat, má KCHK právo žádat od jejího vedení zajištění technického a materiálového vybavení potřebného pro bonitaci.

3. Práva a povinnosti pořadatelů

3.1 Zveřejnit propozice a přihlášku na akci nejpozději 8 týdnů před konáním akce na webových stránkách KCHK. V případě zájmu zaslat zájemcům přihlášku poštou.

3.2 Žádat od majitele psa, přihlášeného na akci, úhradu poplatků i v případě, že se akce nezúčastní.

3.3 Ve zdůvodněných případech odvolat konání akce, tuto skutečnost oznámit včas všem majitelům přihlášených psů a delegovaným funkcionářům.

3.4 V případě bodu 3.3 je možné uskutečnit bonitaci v náhradním termínu po předchozí dohodě s předsednictvem KCHK.

3.5 Nejpozději **4 týdny** před bonitací kníračů si pořádací pobočka zajistí účast rozhodčího exteriéru, ÚPCH pro knírače velké a hlavního výcvikáře KCHK.

3.6 O povolení akce je nutno požádat příslušnou veterinární správu pokud to vyžaduje veterinární zákon a odbor životního prostředí příslušného místního či městského úřadu, na jehož katastru se akce koná.

3.7 Pro bonitaci velkých kníračů výbor pobočky zajistí figuranta min. I. třídy podle seznamu ČKS a MSKS.

3.8 Uhradit delegovaným posuzovatelům, včetně poradců chovu a figuranta, posudečné . U rozhodčího exteriéru a figuranta náklady na použitý dopravní prostředek (V případě použití vlastního automobilu platí ceník podle aktuálního usnesení ČMKU).

3.9 Zajistit odpovídající ubytování pro rozhodčí a ostatní členy bonitační komise.

3.10 Včas vyplnit záhlaví bonitačních karet se všemi údaji o psovi – feně.

4. Práva a povinnosti majitelů psů

4.1 Podat včas přihlášku včetně zaplacení poplatku.

4.2 Předložit průkaz původu psa – feny.

4.3 Dostavit se včas na místo konání akce a řídit se pokyny pořadatelů, včetně pokynů uvedených v propozicích.

4.4 Obdržet originál bonitační karty se všemi záznamy. Jednu kopii obdrží ÚPCH pro VK, druhou kopii OPCH.

4.5 Žádat na závěr akce zdůvodnění zadaného kódu.

4.6 Nechat si zapsat výsledek bonitace do průkazu původu předvedeného jedince ihned po vyhlášení výsledků bonitace.

4.7 Majitel psa – feny velkého knírače od základní bonitace může odstoupit (maximálně dvakrát). Důvody odstoupení sdělí předsedovi komise. Poplatek za nedokončenou bonitaci se nevrací. Bonitační komise je povinna do průkazu původu jedince v řádku **bonitace zapsat – datum, místo konání a "odstoupil"**.

Základní bonitaci lze opakovat ihned při následující bonitaci velkých kníračů, a to v celém rozsahu a po zaplacení celého poplatku. Opakovat se může maximálně dvakrát. Při nesplnění podmínek pro výkonnostní bonitaci velkých kníračů se opakování provádí při základní bonitaci velkých kníračů bez časových limitů, a to jen zkouška odvahy – přepadení a protiútok a po zaplacení poloviny poplatku jako za základní bonitaci.

4.8 Majitel ručí za veškeré škody způsobené jeho psem – fenou.

4.9 Majitel psa nebo feny, kterým dorostly zuby po řádné bonitaci, může z chovatelských důvodů požádat o přebonitaci zubů. **Přebonitovaný jedinec musí mít čitelný čip, jinak nebude přebonitace provedena.**

V případě ztráty zubů, na které je vystaveno platné veterinární potvrzení ověřené příslušným poradcem chovu v průkazu původu psa – feny, jsou chybějící zuby uváděny v bonitačním kódu malými písmenky od konce abecedy – „z“ – ztráta 1 zubu, „y“ – ztráta 2 zubů, „x“ – ztráta 3 zubů atd.

Zuby neprořezané, byť doložené rtg snímkem, nejsou uznávány pro bonitaci a takový jedinec je považován za chudozubého a je hodnocen podle Specifických podmínek pro zařazování kníračů do chovu.

5. Bonitační komise

5.1 Posuzování exteriéru psů na bonitacích mohou provádět rozhodčí – specialisté pro knírače.

Pořádající pobočka zajistí, aby na bonitaci posuzovali stejní rozhodčí exteriéru nejvýše dvakrát za sebou. Pak je nutné, aby pobočka zajistila na další bonitaci jiného oprávněného rozhodčího.

Bonitační komise nesmí posuzovat knírače, který je v majetku člena této komise nebo jeho blízkého příbuzného.

5.2 Bonitační komise pro velké knírače je složena z

a) rozhodčího pro exteriér – specialisty pro knírače – předsedy bonitační komise

b) ÚPCH nebo jím stanoveného zástupce s hlasem poradním

c) hlavního výcvikáře KCHK ČR 1927, který posuzuje povahy. Pokud si hlavní výcvikář stanovuje zástupce musí to být rozhodčí pro výkon podle seznamu rozhodčích pro výkon ČKS nebo MSKS.

Figuranta minimálně I. třídy deleguje pobočka podle seznamu figurantů ČKS nebo MSKS.

Pokud je ÚPCH současně rozhodčím exteriéru – specialista pro knírače, nelze tyto dvě funkce v bonitační komisi pro velké knírače slučovat. Bonitační komise je vždy tříčlenná.

5.3 Maximální počet přihlášených jedinců pro jednu bonitační komisi je 30.

5.4 Všichni členové komise po celou dobu hodnocení psů spolupracují a rozhodují o jejich zařazení do chovu. Před začátkem posuzování zajistí bonitační komise kontrolu čipu předváděného jedince a jeho soulad s průkazem původu. **U nečitelných čipů nebude provedena bonitace!** Předseda komise doporučí majiteli přečipování jedince a musí být zaznamenáno v průkazu původu jedince. Čipování bude provedeno dle směrnice Veterinární komory ČR.

5.5 Podmínky pro zařazování plemene velký knírač do jednotlivých druhů chovu:

Knírač velký černý

1) Chov kontrolovaný

- vyhodnocené RTG na DKK po dosažení stáří 1 roku: pes i fena VK černý - DKK 0, 1

- výstavní ocenění ve třídě dospělých výborný nebo velmi dobrý z výstav pořádaných KCHK

- zařazení do chovu na základní bonitaci u psa i feny

- zkoušky : jeden z rodičů musí mít alespoň jednu jakoukoliv zkoušku z výkonu, druhý musí mít všestrannou zkoušku I. stupně podle NZŘ ČR, MZŘ IGP, NZŘ SZBK ČR, MZŘ IRO - třída A či ZPU2 dle ZŘ KJ Brno.

2) Chov výkonnostní

- pes i fena DKK 0, 1. Vždy platí horší strana vyhodnocení.

- výstavní ocenění ve třídě dospělých výborný nebo velmi dobrý z výstav pořádaných KCHK

- zařazení do chovu na základní bonitaci plus splněná výkonnostní bonitace u psa i feny

- zkoušky : - pro pár platí, že jeden z rodičů musí mít všestrannou zkoušku min. prvního stupně (ZVV1, IGP1, ZPU2 apod.), druhý všestrannou zkoušku třetího stupně (ZVV3, IGP3 apod.)

3) Řízený chov

jako alternativa, kdy jeden z rodičů nemá bonitaci. Platí u fen do stáří 8 let věku pro 2 vrhy, u psů na 2 krytí (ze kterých budou zapsaná štěňata v plemenné knize) bez omezení věku. Druhý jedinec v páru musí být zařazený do chovu na bonitaci v ČR a musí mít alespoň jednu jakoukoliv zkoušku z výkonu.

Podmínky pro zařazení do řízeného chovu:

- dosažení věku minimálně 18 měsíců i u jedince, který nemá bonitaci.

- u obou rodičů záznam v průkazu původu (PP) o výsledku rentgenového vyšetření na DKK. Záznam do PP provádí příslušná plemenná kniha na základě vyhodnocení rentgenového snímku z ČR nebo Německa. Přípustný výsledek DKK max.1/1.

- výstavní hodnocení ze speciální výstavy pořádané KCHK, kde se zadává čekatelství „CAC“, v kategorii dospělých (mezitřída, třída otevřená, pracovní nebo třída vítězů) s hodnocením min. známkou velmi dobrá.

- zkoušky u jedince, který nemá bonitaci **zkouška BH plus jedna z uvedených zkoušek :**

a) všestranná zkouška (ZM, ZVV1, ZPU2, IGPV, IGP1) nebo vyšší nebo

b) záchranná zkouška prvního stupně dle NZŘ SZBK ČR, MZŘ IRO (RH-FA, RH-FLA, RH-LA, RH-WA, ZZP1, ZTV1, ZZS1, ZZL1, ZZV1) nebo vyšší

Při žádosti o krycí list zasílá chovatel veškeré doklady o splněných podmínkách pro jednotlivé druhy chovu ve fotokopii doporučenou poštou nebo e-mailem příslušnému OPCH nebo ÚPCH. (viz. Zápisní řád)

Knírač velký pepř a sůl

1) Chov kontrolovaný

- vyhodnocené RTG na DKK po dosažení stáří 1 roku: pes i fena DKK 0,1,2

- výstavní ocenění ve třídě dospělých výborný nebo velmi dobrý z výstav pořádaných KCHK

- zařazení do chovu na základní bonitaci u psa i feny

- oba rodiče jakákoliv zkouška z výkonu (netýká se zahraničního krytí)

2) Chov výkonnostní

- pes i fena DKK 0, 1. Vždy platí horší strana vyhodnocení.
- výstavní ocenění ve třídě dospělých výborný nebo velmi dobrý z výstav pořádaných KCHK
- zařazení do chovu na základní bonitaci plus splněná výkonnostní bonitace u psa i feny
- zkoušky: - pro pár platí, že jeden z rodičů musí mít všestrannou zkoušku min. prvního stupně (ZVV1, IGP1, ZPU2 apod.), druhý všestrannou zkoušku třetího stupně (ZVV3, IGP3 apod.)

3) Řízený chov jako alternativa, kdy jeden z rodičů nemá bonitaci. Platí u fen do stáří 8 let věku pro 2 vrhy, u psů na 2 krytí (ze kterých budou zapsaná štěňata v plemenné knize) bez omezení věku.

Podmínky pro zařazení do řízeného chovu:

- dosažení věku minimálně 18 měsíců i u jedince, který nemá bonitaci.
- u obou rodičů záznam v průkazu původu (PP) o výsledku rentgenového vyšetření na DKK. Záznam do PP provádí příslušná plemenná kniha na základě vyhodnocení rentgenového snímku z ČR nebo Německa. Přípustný výsledek DKK je max.2/2.
- **výstavní hodnocení** ze speciální výstavy pořádané KCHK, kde se zadává čekatelství „CAC“, v kategorii dospělých (mezitřída, třída otevřená, pracovní nebo třída vítězů) s hodnocením min. známkou velmi dobrá.
- **zkoušky:** u jedince se splněnou bonitací jakákoliv zkouška z výkonu, u jedince, který nemá bonitaci je povinná zkouška BH !

Při žádosti o krycí list zasílá chovatel veškeré doklady o splněných podmínkách pro jednotlivé druhy chovu ve fotokopii doporučenou poštou nebo e-mailem příslušnému OPCH nebo ÚPCH. (viz. Zápisní řád)

5.6 Bonitační komise je povinná:

- a) Zapsat bonitační kód do průkazu původu posuzovaného jedince, vyplnit bonitační kartu a písemně vyjádřit, zda je zařazen či vyřazen z chovu, nebo odstoupil.
- b) Výsledek posouzení potvrdit v průkazu původu a na bonitační kartě podpisy členů bonitační komise.
- c) Předat průkaz původu a originál bonitační karty majiteli psa nebo jeho zástupci a odůvodnit výsledek bonitace.
- d) ÚPCH obdrží jednu kopii, OPCH archivuje druhou kopii bonitační karty, tyto kopie OPCH pořádající pobočky odešle nejpozději do 14 dnů příslušnému OPCH.

5.7 Bonitační kód se skládá ze tří částí od sebe oddělených lomítkem. K vyjádření exteriéru slouží písmena a číslice, k hodnocení povahy, případně zkoušky odvahy u jedinců, kteří ji absolvují se užívají pouze číslice.

V hodnoceném exteriéru se do kódu vyznačují pouze výrazné vady. Méně výrazné nedostatky se vypisují na bonitační kartu slovně. První číslice označuje skus, za ní v případě chybějících zubů se uvádějí malá písmena abecedy, podle počtu chybějících zubů (počínaje „a“ při jednom chybějícím zubu). V případě ztráty zubů, na kterou je vystaveno platné veterinární potvrzení ověřené příslušným poradcem chovu, uvádí se písmenka od konce abecedy („z“ – ztráta 1 zubu, „y“ – ztráta 2 zubů atd.).

V případě zdvojených zubů se uvádí malá písmena zdvojená, podle abecedy a počtu zdvojených zubů („aa“ jedenkrát zdvojený zub, „bb“ dva zdvojené zuby atd.).

Následuje další číslice, která označuje barvu oka a dále vlastní kód. U velkých kníračů je hodnocení reakce na střelbu součástí vyhodnocení zkoušky povahy při základní bonitaci.

5.8 Zkouška odvahy je povinná pro výkonnostní bonitaci u velkých kníračů.

5.9 Příslušný OPCH zpracuje výsledky bonitace do přehledu, který zašle po jednom vyhotovení: ÚPCH, OPCH všech poboček a plemenné knize. Ve vyhodnocení je nutno také vypsát kódy barva/ ucho/ chody v tomto pořadí a číslo zápisu obou rodičů do univerzální tabulky EXCEL určenou pro bonitaci.

6. Hodnocení povahových vlastností

6.1 Prostor pro přezkušování povahových vlastností musí být vymezen tak, aby byly vyloučeny vnější vlivy, které by mohly hodnoceného jedince výrazně negativně ovlivnit. Diváci bez psů mohou být nejbliže 30 m od místa přezkušování povahových vlastností. Nejdříve se přezkušují všichni přítomní psi, poté feny – bez ohledu na velikostní ráz. Háravé feny zcela nakonec.

Základní bonitace pro velké knírače:

Hodnocení povahových vlastností u základní bonitace velkých kníračů se vyjádří jen jednou známkou.

Hodnocení povahových vlastností trvá po celou dobu konání bonitace.

Posuzování povahových vlastností:

Velký knírač černý

Má dvě části:

- 1) zkouška povahy – provádí se vždy jako první
- 2) ochrana psavoda

Pokud pes projeví bázlivost nebo nadměrnou agresivitu v 1. části hodnocení, není už ke zkoušce „ochrana psavoda“ připuštěn a má možnost odstoupit. Po zkoušce povahy oznámí rozhodčí pro povahu spolu s výcvikářem majiteli psa svoje hodnocení povahového projevu psa, ke kterému bude později přihlíženo.

Velký knírač pepř a sůl

Má dvě části:

- 1) zkouška povahy – provádí se vždy jako první
- 2) ochrana psavoda - (kousání)

- tato část hodnocení povahových vlastností je u knírače velkého p+s dobrovolná, majitel psa oznámí bonitační komisi, zda jí bude se svým psem/fenou absolvovat nebo ne. Při absolvování zkoušky ochrany psavoda nemá i případné neprovedení zákusu za následek navržení na vyřazení z chovu. Hodnocení ochrany psavoda bude uvedeno v poznámce. 1. část hodnocení povahy u základní bonitace (chování při posouzení exteriéru, chování vůči jednotlivci a střelba) je i pro velké knírače p+s povinná.

6.2 **Zkouška povahy:** platí pro základní bonitaci velkých kníračů.

Prováděcí ustanovení ke zkoušce povahy:

Výstroj psa: hladký stahovací obojek, vodítko.

a) Posuzování povahových vlastností začíná hned po nástupu psa do kruhu a pokračuje v průběhu celé bonitace. Posuzuje se chování psa při vážení, měření, kontrole chrupu, kontrole čipu, pohybu v kruhu.

b) Chování psa vůči jednotlivci: Psovod má svého psa upoutaného na prověšeném vodítku a jde normálním krokem k rozhodčímu. Před rozhodčím se psovod se psem zastaví, je lhostejné jakou polohu pes zaujme.

Po krátkém rozhovoru podá rozhodčí psovodovi ruku, poté promluví na psa a pohladí ho.

Pokud pes jeví náznaky agresivity, rozhodčí se vyhne kontaktu se psem. Pes by se měl chovat klidně neutrálně nebo přátelsky. Neměl by být bázlivý ani agresivní.

Odstavec c) a d) platí pro základní bonitaci:

c) Samostatnost psa a chování při střelbě:

Psovod uváže svého psa u úvazného kolíku na vodítko nebo řetízek cca 1,5 m dlouhé a bez jakéhokoliv povelu odchází do úkrytu vzdáleného cca 20 m před psem. Jakmile je psovod schován, přichází bonitační komise ze směru úkrytu psovoda. Bonitační komise prochází v těsné blízkosti psa (bez možnosti kontaktu) a asi po 5 metrech se otočí zpět a zastaví se v těsné blízkosti psa (opět bez možnosti kontaktu) tak, aby mu nebyl zakryt výhled na úkryt psovoda. Na pokyn rozhodčího vystřelí pomocník ze vzdálenosti **40 kroků** startovací pistolí ráže 6 mm dvě rány s časovým odstupem asi 5 vteřin. Pes má zůstat po celou dobu klidný, neutrální nebo přátelský k bonitační komisi, na střelbu nemá reagovat vůbec nebo zvědavým způsobem. Při agresivní reakci psa na střelbu, se při hodnocení přihlíží k celkovému chování psa a při jinak bezvadném chování vůči lidem neovlivňuje známku v povaze, jen se zapíše do poznámky.

Bonitační komise komunikuje mezi sebou, chová se naprosto přirozeně, psa nijak neovlivňuje. K případnému ověření reakce na střelbu má rozhodčí právo střelbu jedenkrát opakovat. Celou dobu přezkušování povahy je pes bez náhubku, náhubek je nasazován jen agresivním jedincům.

U velkých kníračů má bázlivá reakce na střelbu za následek návrh na vyřazení bonitovaného jedince z chovu. Majitel má právo od základní bonitace odstoupit (viz čl. 4.7). Reakce psa na střelbu se hodnotí dle uvážení rozhodčího. Případná negativní reakce se uvádí podle čl. 5.6 do bonitačního kódu. Při celkovém negativním projevu psa v průběhu bonitace je reakce na střelbu rozhodujícím kritériem pro jeho vyřazení z chovu v důsledku neodpovídající povahy.

d) Ochrana psovoda

Prováděcí ustanovení ke zkoušce ochrana psovoda:

Výstroj psa: hladký stahovací obojek, obranářský obojek, vodítko.

Psovod dojde se psem na vodítku či na volno až na vzdálenost 5 kroků od figuranta (označený výchozí bod), zde psa odpoutá z vodítka a drží jej jen za obojek. Ze vzdálenosti asi 5 kroků vydráždí figurant psa a na pokyn rozhodčího podnikne na psovoda útok. V okamžiku útoku figuranta psovod vypouští psa. Na útok figuranta odpovídá pes provedením zákroku. Figurant psa neudeří, jen naznačuje úder. Po vypuštění psa zůstává psovod stát na místě, může psa slovně povzbuzovat. Na pokyn rozhodčího figurant ukončuje boj. Intenzita útoku a celkové provedení plně odpovídá cviku „ochrana psovoda“ ve zkoušce ZM dle NZŘ. Po zastavení figuranta dává rozhodčí psovodovi pokyn pro pouštění, pokud pes nepouští, nemá to vliv na hodnocení povahových vlastností. V případě, že pes na povel nebo sám pustil, je nutné, aby se od figuranta nevzdálil více jak 5 kroků. Psovod jde ke psu až na pokyn rozhodčího.

Hlavní výcvikář KCHK by měl zkráceně obeznámit psovoda s hodnocením předvedeného výkonu.

Figurant musí mít ochranný oblek, obušek a je vybaven měkkým rukávem určeným pro mladé psy.

Hodnocení zkoušky povahy:

Hodnotí se celkový projev psa po celou dobu konání bonitace. Dále je to odvaha a schopnost bránit psovoda. Při rozdílném projevu jedince při první a druhé části hodnocení povahy nebo při pochybnostech je třeba brát v úvahu vyzrálost jedince a jeho stáří. Nehodnotí se technika zákusu, pouštění, hlasový projev psa. Bázlivé, agresivní nebo zcela flegmatické chování má za následek návrh na vyřazení z chovu.

V průběhu zkoušky povahy se používá náhubek jen u agresivních jedinců.

Charakteristika kódových čísel:

1 – *bázlivý, plachý* (vyřazen pro povahu)

Při posuzování problémový, bojí se kontaktu s jinými lidmi, téměř neposouditelný, bojí se střelby. Pes nekouše, jen štěká, couvá před figurantem, není schopen bránit psovoda, nedostává se do prostoru mezi psovoda a figuranta, bojí se, neprovede zákus.

3 – *nervózní, náznak bázlivosti, dráždivý*

Při posuzování je pes nervózní z kontaktu s jinými lidmi, nedůvěřivý, náznak bázlivosti. Pes je však drážditelný, má snahu bránit psovoda, vyrazí do prostoru mezi psovodem a figurantem, štěká, uhýbá před náznaky úderu, napadá i mimo ochranný rukáv nebo provede alespoň 1 zákus do rukávu. Neopustí prostor 5 kroků od figuranta při trvání boje.

4 – *náznak agresivity, těžko ovladatelný*

Při posuzování velmi dominantní, náznak agresivity, ale ještě zvladatelný. Pes je předrážděný, následně je těžce ovladatelný a zklidnitelný, avšak zvládnutelný.

5 – *vyrovnaný, sebevědomý* (žádaná povaha)

Přátelská, vyrovnaná povaha, naprosto sebevědomý projev po celou dobu hodnocení. Pes je lehce drážditelný, ihned provádí zákus, který je pevný a přesvědčivý, aktivní při spolupráci s figurantem. Pokud se pes „utrhne“ ze zákusu z důvodu špatného uchopení rukávu, musí zákus okamžitě energicky obnovit.

6 – *důvěřivý, dostatečně sebevědomý*

Při posuzování přátelský, důvěřivý, dostatečně sebevědomý. Pes je drážditelný, provádí zákus ne zcela pevný, v průběhu boje padá z rukávu, avšak ihned zákus obnovuje, nemá reakce na nápfahy, je dobře ovladatelný.

7 – *náznaky flegmaticnosti*

Při posuzování klidný, přátelský, oslabená pozornost bez náznaků bázlivosti. Pes je však velmi slabě drážditelný, přesto má snahu bránit psovoda. Provede alespoň 1 zákus do rukávu, nesetrvá na něm v průběhu boje nebo blokuje, bez náznaku bázlivosti.

9 – *zcela flegmatický* (vyřazen pro povahu)

Zcela flegmatický, nebojí se, nereaguje na podněty. Pes nemá zájem o figuranta, není vůbec drážditelný. Chová se zcela klidně, neaktivně, není schopen provést zákus ani psovoda bránit. Opouští prostor 5 kroků od figuranta.

Práce figuranta a vybavení:

- měkký ochranný rukáv, ochranný oděv, měkký obušek

- v době, kdy psovod vychází z výchozího bodu do bodu vypouštění psa, stojí figurant v klidu

- 6.3 Zkouška odvahy

Tato část přezkušování je podmínkou pro zařazení do výkonnostního chovu. Podmínkou účasti je zařazení do chovu u základní bonitace velkých kníračů. Časový odstup od základní bonitace není stanoven, je možné ji absolvovat ve stejný den. Figurant (min. 1. třídy dle seznamu ČKS a MSKS) musí mít ochranný oblek, obušek a je vybaven středně tvrdým rukávem určeným pro dospělé psy. Pes musí být opatřen pouze kovovým jednořadým obojkem. U obou zkoušek – přepadu i zadržení s protiútokem je možné psa povzbuzovat a chválit.

a) Přepadení

Figurant je schován v úkrytu (maketě). Ve vzdálenosti **20 kroků** od tohoto úkrytu je na povrchu země označen vymezený prostor. Psovod jde se svým psem volně u nohy (může psa přidržovat za obojek) směrem do vymezeného prostoru. Jakmile do něj vstoupí, dá rozhodčí pokyn figurantovi k útoku. **Ihned** po vyběhnutí figuranta z úkrytu (směrem do psa), vypouští psovod psa a **zůstává stát ve vymezeném prostoru**. Po zákusu dostává pes od figuranta **dva údery** měkkým obuškem na méně citlivá místa (na stehna, po stranách těla, na krajinu kohoutku). Psovod může psa povzbuzovat. Na pokyn rozhodčího ukončí figurant boj. Psovod, který **po celou dobu boje stál ve vyznačeném prostoru**, jde ke psu. Pouštění se nehodnotí.

b) Zadržení s protiútokem

Po ukončení cviku a) se psovod přesune se psem volně u nohy nebo přidržovaným za obojek do vymezeného prostoru. Figurant se na povel rozhodčího rozběhne směrem od psa na vzdálenost cca **70 – 80 kroků**, na pokyn rozhodčího vypouští psovod psa. Když pes dobíhá k figurantovi na vzdálenost asi 30 kroků, figurant podnikne na pokyn rozhodčího protiútok a s **křikem a výhrůžnými pohyby** útočí na psa. Údery jsou pouze naznačovány. Psovod může psa povzbuzovat. Pouštění se nehodnotí. Psovod, který po vypuštění psa i nadále **zůstal ve vymezeném prostoru**, jde ke psu až po ukončení boje a na povel rozhodčího.

Hodnocení zkoušky odvahy:

Zkouška odvahy se hodnotí kódem 1 až 5.

Hodnocení zkoušky odvahy nemá vliv na zařazení či vyřazení psa – feny z chovu. Velký knírač, který nevyhověl při zkoušce odvahy, nemůže být zařazen do výkonnostního chovu. **Minimální hodnocení pro výkonnostní bonitaci VK je /33.** Při hodnocení /11 nebo /22 i v kombinaci pes výkonnostní bonitaci nesplnil.

a) Přepadení

1 – žádná bojovnost

Pes psovoda nebrání, po přepadu figurantem se bojí a dává se na útěk. Pes se sice zakousne do rukávu, ale po úderu obuškem pustí a přes pokračující útok na psa se pes bojí a nechá se vyhnat.

2 – malá bojovnost

Pes se nezakusuje nebo jen slabě a hned pouští, figuranta se však nebojí, blokuje figuranta přes pokračující útok na psa. Zakousne se do rukávu, po úderu obuškem pustí, nenechá se však vyhnat.

3 – dostatečná bojovnost

Pes psovoda brání, zákus je nervózní. Pes se zakousne do rukávu, po úderu obuškem pustí, ale i přes pokračující útok na psa zákus obnovuje.

4 – dobrá bojovnost

Pes psovoda dobře brání, hned nebo po malém zaváhání se zakusuje, vydrží oba údery obuškem. Pokud se utrhne z důvodu špatného uchopení rukávu, okamžitě obnovuje zákus.

5 – velmi dobrá bojovnost

Pes energicky brání psovoda, má razantní zákus, výrazně bojuje s pomocníkem.

b) Zadržení s protiútokem

1 – žádná tvrdost

Pes se dá figurantem zahnat a bojí se ho.

2 – malá tvrdost

Pes se figuranta nebojí. Doběhne až k němu, blokuje ho nebo na něj skáče. Nezakusuje se nebo jen slabě a hned pouští, nenechá se však vyhnat.

3 – dostatečná tvrdost

Pes se figurantovi vyhne, otočí se a pak se zakusuje. Zákus je nervózní, reaguje na nápřahy obuškem, ale nepouští.

4 – dobrá tvrdost

Pes běží až k figurantovi, před zákusem zaváhá, ale pak se zakusuje a drží, nereaguje na nápřahy.

5 – velmi dobrá tvrdost

Pes se sebevědomě a energicky zakusuje do rukávu dobrým zákusem, bez ohledu na švihání obuškem. Výrazně bojuje. Pokud se utrhne z důvodu špatného uchopení rukávu, musí zákus okamžitě energicky obnovit.

6.4 Seznam chovných psů na webových stránkách KCHK

Pro větší informovanost chovatelů slouží rubrika „Chovní psi“ na webových stránkách KCHK. Po splnění podmínek chovnosti u psů (samců) na bonitaci vkládá ÚPCH do 3 měsíců po akci na web KCHK základní údaje podle bonitační karty. Editaci (doplňování titulů a zkoušek, foto atd.) si pak následně provádějí majitelé psů sami.

7. Závěrečná ustanovení

Všechny změny byly projednány a schváleny na řádné konferenci Klubu chovatelů kníračů ČR 1927 v Pardubicích dne..... Bonitační řád je platný od .... Jedinci, kteří byli zařazení do chovu podle předchozího platného bonitačního řádu, zůstávají dále chovní.

Bonitační řád pro velké knírače byl projednán a schválen na řádné konferenci Klubu chovatelů kníračů ČR 1927, která se konala dne 23. listopadu 2019 v Praze a je platný od 1. dubna 2020